Tylko do użytku służbowego.

MINISTERSTWO
INFORMACJI I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 15 WRZESNIA 1943 r.

/P o p o ł u d n i o w y/

Uwagi wstępne.

Sprawy polskie.

Stacja Świt ostrzega Kreishauptmanna doktora Scheera w Białymstoku, że spotka go nieuchybna śmierć za wymordowanie 119 Polaków. Radiostacja im.T.Kościuszki skarży się na nowe zbrodnie "dokonane z winy Delegatury". Z.P.P. w Moskwie ogłasza ciekawy program szkolny, wprowadzony w szkołach polskich w ZSSR. Berlin cytuje "Daily Worker" i jego atak na rząd polski.

Sprawy ogólne.

Rozgłośnie niemieckie szydzą z Anglików, stwierdzając, że za wcześnie cieszyli się kapitulacją Włoch.

I.

Dotyczące Polski.

SWIT, po polsku, 14.IX.g.18.10 i 15.IX.g.08.00.

Próby utworzenia rządu faszystowskiego natrafiają na trudności. Wpływa na to m.inn. poważna choroba Mussoliniego. Obowiązkiem naszym jest udzielanie pomocy robotnikom włoskim, czy w kraju czy w Niemczech. /Powtórzenie apelu, zwracającego się do społeczeństwa polskiego, a szczególnie do robotników polskich, aby ułatwiali ucieczkę robotnikom włoskim, zaopatrując ich w odzież, żywność i dokumenty./

Wysiłek Polski Podziemnej skierowany jest obecnie do uratowania zboża i kartofli. Jest to walka o fizyczne istnienie narodu, próba zapobieżenia głodowi. Ponieważ w niemieckiej kampanji zbożowej panuje chaos i brak koordynacji, to złożyć należy na karb owocnej działalności bojowników Polski Podziemnej, chłopi powinni zrobić wszystko co w ich mocy dla niszczenia zboża na punktach zbornych, aby zapobiec, żeby zboże to trafiło do Rzeszy. Na punktach zbronych niszczenie zboża jest wskazane, ponieważ i tak nie trafi do polskiego konsumenta. /Powtórzenie wytycznych walki : niszczenie tartaków i gorzelni - wskazane ; mleczarnie i maszyny rolnicze należy unieruchamiać/.

Umęczona kultura polska poniosła nowe straty w osobach profesora teologji Leona Puciaty oraz profesora historji Jana Kochanowskiego. Obaj uczeni zmarli w Wilnie. Nadchodzą coraz to nowe wiadomości o licznych zmarłych w Oświęcimiu i innych obozach. M.inn. zmarł w Oświęcimiu Tadeusz Tucholski. W świetle tych bolesnych strat młodzież polska mieć

będzie przed sobą tem donioślejsze zadania : jest ona awangardą, która będzie musiała zastąpić i zapełnić luki, jakie powstały z winy okupantą. Hasłem dla młodzieży polskiej będzie : dzisiaj niszczyć, jutro pracować.

Ważny komunikat : Zdzich pozdrawia Rena i przyjaciół. Do zobaczenia u Anny. /Powtórzono cztery razy./

Mamy gościa z Gdyni. /Następuje dialog rozpoczęty zapytaniem : "Jak Gdynia, panie Stanisławie ?"/. Polacy w Gdyni coraz są dumniejsi, Volksgenossen zazdroszczą im, widząc, że Niemcy ponoszą klęskę za klęską, przekonani, że czeka ich kara, stryczek i miecz. Polakom oczywiście to nie grozi. Polakom w Gdyni nie wolno kupić nawet kawałka mydła, chodzą w dziurawych butach i połatanych ubraniach. Kilogram chleba kosztuje 3 R.M., kilogram masła 70 R.M. Trudno powiedzieć ile jest obecnie Polaków w Gdyni. W porcie Gdyni jest ludno. W Podgórzu znajduje się przeciętnie ok.15 łodzi podwodnych. Polaków używa się do najcięższych prac. w porcie, w fabryce konserw, przy przemiale zboża. Osławiona gospodarka niemiecka - to zwykły kant. Z robotników cudzoziemskich najwięcej jest Jugosłowian, choć niebrak i Francuzów oraz kobiet z Rosji. Te kobiety traktowane są szczególnie źle, otrzymują nędzne racje żywnościowe. Polacy pomagają im, jeżeli sami mają czem. Propaganda niemiecka posługiwała się różnymi metodami,ażeby przekonać Polaków, że Polska nigdy już nie powstanie. Na grobach poległych z roku 1939 Niemcy wyryli napisy, że zmarli zginęli za Anglję. Oczywiście teraz nie trzymają się ich dowcipy, gdyż mają wiele kłopotów. Wieczorami Polacy idą na Oksywie, gdzie z góry patrzą na zatokę. Wówczas jeden mówi do drugiego : "Patrz : tu będzie Piorun, a tu Dragon, a tam - Sobieski. Tylko ich patrzeć". Powiedzieć możemy od siebie : "Niech żyje Gdynia".

Znamienne było expose ministra Romera o polityce zagranicznej. Stwierdził on, że Polska kontynuować będzie politykę św.p. gen.Sikorskiego, że pragnie dobrych sąsiedzkich stosunków z Rosją, oraz szczerej współpracy z Ameryką i Anglią. Przemówienie to kładzie kres bezpodstawnemu oskarżaniu rządu polskiego o prowadzenie polityki imperialistycznej.

W Białymstoku i Łomży furja teutońska wyżywa się krwawo. Z rąk katów niemieckich setki Polaków znalazło śmierć. Podajemy tylko kilka nazwisk : nauczyciel Chrzanowski z rodziną ; adwokat Komarnicki z rodziną ; lekarz Chryniewiecki z rodziną ; urzędnik Godlowski z rodziną ; właściciel sklepu Smurzyńskiego,Kardaszyński z rodziną : Bohaterskiej ludności Białegostoku i Łomży przesyłamy wyrazy głębokiego współczucia i zapewnienie, że straty ich bolesne nie pozostaną bezkarne. Jednocześnie zwracamy się do Kreishauptmanna doktora Scheera: z jego to winy i pod jego rozkazami dokonano ohydnych zbrodni na 119 Polakach. Panie Schoor ! Kierował pan pracami fortyfikacyjnymi powiatu, sprawował pan ten urząd z bestjalską wprost bezwzględnością. Ostrzegamy pana, grozi panu niechybna śmierć. Ażeby się pan nie mógł tłómaczyć, że pan nie wiedział, lub nie zrozumiał naszego ostrzeżenia, powtarzamy ostrzeżenie to w języku niemieckim /inny speaker powtarza powyższe ostrzeżenie w języku niemieckim ; wymowa silnie polska/.

Inne tematy poruszano : ciężkie warunki pracy robotników cudzoziemskich w Gelsenkirchen. List pani Hupke do męża na front, jako podany w okólniku niemieckim przykład działalności defetystycznej.

RADIOSTACJA IM.T.KOSCIUSZKI, po polsku, 14.00., 19.55.,2055., 2200.

Sztab główny gwardji ludowej komunikuje : przedsięwzięto kilka śmiałych napadów na linje kolejowe, które unieruchomiły te linje na 172 godziny. Na linji Warszawa-Pomorze wykolejone zostały pociągi towarowe. Oddział im. Waryńskiego zniszczył sam 32 wagony. Jest to nowy dowód, że walka oddziałów zbrojnych wciąż dezorganizuje komunikację wroga, godząc w ten najczulszy punkt machiny wojennej.

"Trybuna Wolności" omawia politykę zagraniczną polską wciągu ostatnich czterech lat przed wojną, politykę Becków i Rydzów, która, prowadząc współpracę z hitlerowcami i siejąc nienawiść do Sowietów, doprowadziła do katastrofy wrześniowej. Gazeta zapytuje : w imię czego siana jest ta odwieczna nienawiść? Jedynie poto, aby umożliwić Polsce zagarnięcie ziem na wschodzie, które są etnicznie niepolskie. To kliki zdawały sobie sprawę z tego, że antysowiecka polityka utrwala niewolę chłopstwa. Front rodzimej reakcji, front nienawiści do Sowietów godzi w najżywotniejsze interesy narodu. Ludzie ci nazywają się demokratami, lecz zasady ich sprzeciwiają się elementarnym zasadom demokracji. Mamy prawo domagać się zerwania z polityką Becków i Rydzów, ażeby wywalczyć sobie Polskę wolną, niepodległą i demokratyczną.

W Kozienicach żołnierze Gwardji Ludowej napadli na więzienie i uwolnili pewną ilość patriotów. Nie jest to pierwszy wypadek tego rodzaju, dziesiątki więźniów uwolniono z obozu pod Lublinem, innych w Radomskim. Tysiące naszych braci jęczy w więzieniach i systematyczne uwalnianie ich jest koniecznością.

/Bardzo zły odbiór, nie dosłyszano szeregu szczegółów/... zginął na posterunku, jako dowódca kompanji. Oddział jego wykonał wiele skutecznych operacji przeciwko okupantom i wykazał się niesłychaną sprawnością bojową. Jest to zbrodnia ohydna. Lecz płonne są nadzieje odpowiedzialnych panów z Delegatury, że zbrodniczemi zamachami zdołają przełamać jedność narodu. Odniesie to nawet wręcz przeciwny skutek. Zbrodnia ta będzie sygnałem do skupienia wszystkich sił demokratycznych w kraju przeciwko rodzimym faszystom. Ostrzegamy tych, którzy ponoszą za zbrodnię tę odpowiedzialność polityczną i moralną. Był to zamach zbrodniczy, godzący w bojowników - patriotów. Apelujemy do wszystkich Polaków, do ludowców, katolików, robotników i inteligentów, do wszystkich partji politycznych, aby nie osłaniali tej bratobójczej walki. Zbrodnie takie jak ta ostatnia służą jedynie niemieckim agenturom, które chciałyby zatopić opór Polski Podziemnej w nurtach polskiej krwi.

Rozpoczyna się nowy rok szkolny. Jest on pod znakiem najbezwzględniejszej germanizacji, Niemcy chcieliby pogrążyć młodzież naszą w ciemności i zacofaniu i nauczyć ją pokory wobec rasy panów. Lecz my wszyscy pamiętać musimy, że na nic by się nie zdało zwycięstwo, gdybyśmy nie mieli uratować naszych dzieci, naszej młodzieży, która jest przyszłością narodu. Jeżeli dzieci nasze zmuszone są chodzić do szkół niemieckich, to obowiązkiem naszym jest nauczyć te dzieci, jak tłómaczyć sobie na polski tę niemiecką naukę. Nauczyć musimy dzieci, aby puszczały mimo uszu wszystkie hocki-klocki hitlerowskiej propagandy, a żeby przykładały się

pilnie do nauk ścisłych i historji. Jest to również wielkie zadanie dla tych przedstawicieli polskiego nauczycielstwa, którzy pozostali na placówkach. Muszą oni zdawać sobie sprawę z tego, jak ważne spełniają zadanie w chwili, kiedy wróg śmiertelny narodu czyha na dusze naszych dzieci. Sytuacja dla nauczyciela polskiego jest niełatwa. Najważniejszą jest jednak rzeczą, ażeby nauczyciel w duchu zdecydował się nie skapitulować przed wrogiem. Nauczycielstwo kształtować musi duszę dziecka, wychowywać dziecko na prawego Polaka, dobrego żołnierza, popierać kółka szkolenia wojskowego, opowiadać dzieciom o żołnierzach polskich zagranicą, wszczepiać mu zawsze zrozumienie dla zasad demokratycznych i wpajać pogardę dla faszyzmu obcego czy rodzimego. Tylko wówczas będziemy mogli być spokojni o naszą przyszłość, jeżeli walka, którą prowadzimy dla naszych dzieci, wyda młodzieży naszej należyte owoce.

Sztab główny gwardji ludowej komunikuje, że usunięto 21 szpiclów i gestapowców, którzy denuncjowali bojowników o wolność i pomagali czynnie przy łapankach okupanta. Wszystkich pomagierów Gestapo czeka ten sam los.

Inne tematy poruszane : wypadki w Danji. - Zabezpieczenie neutralności szwajcarskiej. - Radio Brazaville o zamachach na kolejnictwo niemieckie we Francji. - The Times o wypadkach we Włoszech. Wypowiedzenie wojny Niemcom przez rząd Irański. - Jugosławja. Pogadanka o germanizacji Krakowa /prawie że nie dosłyszalna./

METROPOL, po polsku, 14.IX.g.18.05.

Ambasador Morawski zamianowany został przedstawicielem Polski przy Francuskim Komitecie Wyzwolenia.

Inne tematy poruszane : coraz zaciętsze walki we Włoszech. Hitler oświadczył i dowiódł światu, że nigdy w nieszczęściu nie opuszcza przyjaciela. /Szczegóły uwolnienia Mussoliniego/. Wiktor Emmanuel, tchórzliwy i zdegenerowany, daje się porównać z Henrykiem VI.

MOSKWA, po polsku, 14.IX.g.16.00.,

Audycja Z.P.P.

Oto program wykładów w szkołach dla polskich dzieci w ZSSR: klasa I : 24 godziny języka polskiego. Klasa II : 11 godzin języka polskiego, 3 godziny rosyjskiego, 6 arytmetyki, 2 pisania, 1 rysunków, 1 śpiewu, 2 gimnastyki i przysposobienia wojskowego. Klasa III.: 7 godzin języka polskiego, 5 rosyjskiego, 6 arytmetyki, 2 przyrodoznawstwa, 2 geografji ZSSR, 1 rysunków, 1 śpiewu, 2 przysposobienia wojskowego. Klasa IV : 6 języka polskiego, 4 języka rosyjskiego, 6 arytmetyki, 2 przyrody, 2 historji polskiej, 2 historji ZSSR, 2 geografji polskiej, 2 geografji ZSSR, 1 rysunków, 1 śpiewu, 2 przysposobienia wojskowego.

Związek Patriotów Polskich komunikuje, że nadawać będzie przez radio wiadomości przeznaczone dla żołnierzy korpusu polskiego od rodzin i odwrotnie. Dziś stacja donosi, że obywatelka Wanda Borkowska przesyła pozdrowienia swym córkom, służącym w dywizji im.T.Kościuszki. Obywatel Józef /?/ pozdrawia swego syna, służącego w dywizji im.T.Kościuszki. Zapytania, poszukiwania rodzin i t.p. kierować należy do Z.P.P.

Krasnowiecki wygłasza wiersz : Idziem do ciebie".

Inne tematy poruszane : dywizja polska jedzie na front. Zapowiedź następującej audycji w sobotę o godz.18.00 czasu moskiewskiego.

BERLIN, NPD, po niemiecku, 15.IX.g.09.00.
Z Berna : w związku z przemówieniem polskiego ministra Romera gazeta "Daily Worker" atakuje gwałtownie rząd polski w W.Brytanji, nazywając go "bandą nic nie reprezentujących emigrantów". Nawiązując do wypowiedzi Romera o integralności ziem polskich, gazeta komunistyczna pisze : "Oczywiście każdy wie, że pan Romer ma tutaj na myśli ziemie rosyjskie i czeskie". Gazeta pisze również o "wyzwoleniu Ukraińców przez Zw.Sowiecki spod brutalnego jarzma polskich junkrów ", o "awanturnikach politycznych" oraz o tem, że rząd polski w Londynie jest, jak się wydaje, zdecydowany nadal sabotować wysiłek wojenny narodów zjednoczonych.

II.

O g ó l n o.

WATYKAN,po polsku, 14.IX.g.17.00.
/Odbiór bardzo zły/. Tematem poruszanym była encyklika Ojca Świętego o wierności dla idei Chrystusowej.

PARYŻ, po francusku, 14.IX.g.19.00.
Trudno przewidzieć jakie będą skutki uwolnienia Mussoliniego. Niewątpliwie nadzieje Anglo-Amerykanów są silnie zawiedzione. Każdy przyzna, że wysiłek Hitlera był tu gestem, godnym rycerza średniowiecznego, gestem, na który nie zdobyłby się ani Yankes ani syn ghetta.
Anglja zapowiada, że użyje jeńców włoskich w angielskich kopalniach. Pismo szwedzkie stwierdza, że Anglicy zamierzają sprowadzić robotników cywilnych z Włoch.

ZEESEN, po niemiecku, 14.IX.g.16.15.
Żołnierz niemiecki opisuje swe wrażenia z frontu włoskiego. "Badoglio jest zdrajcą, chciał wbić klin między Włochy i Niemcy, rozerwać braterstwo broni naszej armji z armją włoską, braterstwo, zawarte w Libji, w kampanji afrykańskiej i na Sycylji. Lecz zdrada Badoglio poszła na marne. Włosi pozostali naszymi braćmi i pragną dalszej wspólnej walki. Niema Włoch bez Mussoliniego".